

۲ فعال صنعت غذایی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

دولت سریع تصمیم بگیرد، مشکل کالا نداریم

مهدی عبداللّهی
دبیر گروه اقتصاد

سیزدهم دی ماه وزیر رفاه از تغییر سیاست حمایتی دولت چهاردهم و حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی کالاهای اساسی خبر داد. وی در گفت‌وگوی ویژه خبری رسانه ملی اعلام کرد کالابرگ الکترونیکی جدید دولت چهاردهم با هدف جبران شوک‌های ارزی و حفظ قدرت خرید خانوارها، برای حدود ۸۰ میلیون ایرانی شارژ شده است. حالا نزدیک به دو هفته از آغاز سیاست جدید حمایتی دولت می‌گذرد. در این مدت این سیاست با چالش‌هایی در اجرا روبه‌رو شده که به نظر می‌رسد با تسهیل فرایند ورود کالا به بازار، بازاریار به آرامش نسبی رسیده است؛ اما این فقط سمت مصصرف‌کننده است، در سمت دیگر، تولیدکنندگان کالاهای اساسی قرار دارند که دولت باید از تداوم تولید نیز مطمئن شود. دو فعال صنعت دام و طیور در گفت‌وگو با «فرهیختگان» ضمن حمایت از سیاست جدید دولت و با اشاره به اینکه روند عرضه نهاده‌های دامی و کالاهای اساسی در هفته اخیر بهبود قابل توجهی داشته، متذکر شدند دولت باید برای چندین مورد تصمیمات جدی‌تر و سریع‌تری بگیرد. این موارد شامل ۱- تسریع در تأمین سرمایه در گردش تولیدکنندگان و ۲- تعیین تکلیف مطالبات معوق تولیدکنندگان دام و طیور و واردکنندگان نهاده‌های دامی است.

«عرضه سنگین نهاده دامی در سامانه بازارگاه

به گفته فعالان حوزه نهاده‌های دامی تا قبل از تغییر سیاست ارزی اخیر همچون موضوع عدم بازگشت ارز، در بخش واردات نهاده‌ها و کالاهای اساسی نیز حجم عظیمی کالا با دپو در گمرکات یا کشتی‌ها وارد بازار نمی‌شد یا عرضه آن قطره چکانی بود. به گفته آنان دلیل این عدم عرضه بعضاً موضوع نوسان ارز و برای برخی نیز مربوط به مطالبات آن‌ها از دولت بود؛ اما پس از حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی و افزایش عرضه ارز و همچنین امکان تأمین ارز از مبادی غیر از مسیر ارز ترجیحی، حجم عرضه نهاده‌های دامی و بسیاری از کالاهای اساسی افزایش چشمگیری داشته است. دراین خصوص مدیرعامل پشتیبانی امور دام از بارگذاری ۸۰۰ هزار تن نهاده دامی در سامانه بازارگاه بعد از حذف ارز ترجیحی خبر می‌دهد. پرویز جعفری، مدیر عامل پشتیبانی امور دام گفت: «بعبارت آزادسازی نرخ ارز، بارگذاری خوبی در سامانه بازارگاه صورت گرفت به طوری که بیش از ۵۰۰ هزارتن ذرت، ۲۰۰ هزارتن کنجاله سویا و حدود ۱۰۰ هزارتن جو بارگذاری شد.» به گفته وی، در حال حاضر مشکلی در بحث تأمین نهاده وجود ندارد و همواره خریدوفروش به‌صورت توافقی در حال انجام است. به گفته جعفری اتفاقات اخیر منجر به کاهش قیمت نهاده‌ها نیز در سامانه بازارگاه شده است، به‌طوری‌که در نخستین روز بارگذاری نهاده پس از حذف ارز ترجیحی، قیمت هر کیلو جو و ذرت ۴۳ هزارتومان بود، در حالی‌که طی چند روز اخیر این نرخ ۴۰ هزارتومان دادوستد می‌شود، همچنین کنجاله سویا از ۶۸ هزار و ۹۰۰ به ۶۴ هزارتومان رسیده است.» وی ادامه داد: «نهاده موجود در بندر جوابگوی نیاز کشور تا پایان سال است، کمالیکه واردات در حال انجام است.» همچنین رحمان مسجدی، مدیرکل سامانه بازارگاه نیز می‌گوید حجم عرضه ۸۰۰ هزار تنی در حالی است که میزان نیاز روزانه صنعت دام و طیور کشور حدود ۶۰ هزار تن انواع نهاده‌های دامی است.

«آزادسازی ۵ میلیون تن کالای اساسی از دپو

بعضاً در رسانه‌ها این موضوع مطرح می‌شود که واردات کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی از مسوی برخی واردکنندگان به گروگان گرفته شده بود؛ اما مسئولان دولتی و فعالان صنعت دام و طیور می‌گویند این تمام واقعیت نیست و در زمان اجرای سیاست ارز ترجیحی واردکنندگان مطالباتی داشتند که این مطالبات روی‌هم انباشته شده بود. حال با تغییر سیاست ارزی و امکان تأمین ارز بیشتر، واردکنندگان دیگر در صف تأمین ارز نمانده و با تسهیل شرایط گمرکی، واردکنندگان کالاهای اساسی را وارد بازار کرده‌اند.

ترکت‌نژاد، فعال بازار کالاهای اساسی اخیراً در گفت‌وگویی با رسانه‌ها از ۵ میلیون تن کالای اساسی ذخیره‌شده در گمرکات و بندار و... خبر داد که آماده

ورود به بازار است. برای تصور اهمیت این آزادسازی کالاهای اساسی باید اشاره کنیم که عدد ۵ میلیون تن درحالی است که میانگین ماهانه واردات کالاهای اساسی، کشاورزی و غذا (به‌جز دارو) در سال جاری حدود ۲/۳ میلیون تن بوده است. به عبارتی، حجم دپوی کالاهای اساسی به اندازه بیش از واردات ۲ ماه است.

داود رنگی، رئیس اتحادیه واردکنندگان نهاده‌های دام و طیور ایران نیز در گفت‌وگو با رسانه‌ها درباره آخرین وضعیت تأمین کالاهای اساسی کشور، تصریح کرد: «حقیقت این استست که با تمهیدات بخش خصوصی، نهاده دامی برای چندماه آینده واردکشور شده؛ اما برای توزیع نیازمند تخصیص ارز توسط دولت است. اگر رویه سابق تخصیص ارز ادامه پیدا کند و بانک مرکزی در روند این کار سنگ‌اندازی داشته باشد، امکان بروز دوباره کمبود وجود دارد.» رنگی افزود: «پرداخت مطالبات معوق‌شده تجار حق آنهاست و باید بانک مرکزی زودتر برای پرداخت اقدام کند؛ مسلماً با این اقدام انگیزه واردکنندگان برای واردات کالاهای اساسی افزایش پیدا خواهد کرد و از این منظر کشور به شرایط مطلوب‌تری دست پیدا می‌کند.»

«تخصیص ۷۰ همت تسهیلات برای نهاده‌های دامی

یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های تولیدکنندگان و فعالان صنعت دام و طیور، تأمین نقدینگی لازم و سرمایه در گردش پس از اصلاحات ارزی اخیر است. دراین خصوص حمید فاضلی، فعال حوزه صنعت دام و طیور در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید پس از حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی و اجرای سیاست ارزی اخیر، نیاز فعالان صنعت دام و طیور به نقدینگی و سرمایه در گردش افزایش قابل توجهی یافته و اگر دولت این نیاز را برآورده کند، قطعاً وضعیت تأمین و عرضه نهاده‌های دامی بهتر از قبل خواهد شد و این موضوع منجر به افزایش تولید دام و طیور می‌شود. اما این موضوع از چشم دولت دور نمانده است. مسعود پزشکیان اخیراً از اختصاص ۷۰ هزار میلیارد تومان تسهیلات و اعتبار به بانک کشاورزی برای تأمین نیاز به نقدینگی و سرمایه در گردش تولیدکنندگان نهاده‌ها و دامداری‌ها خبر داد. دراین خصوص با هدف تأمین سرمایه در گردش موردنیاز دامداران و مرغداران، الگوی جدید اعتباری در سامانه بازارگاه طراحی‌شده تا تولیدکنندگان، نهاده موردنیاز خود را با سهولت بیشتری از واردکننده خریداری کنند. گفته می‌شود بر اساس تصمیمات اتخاذشده بخش عمده‌ای از این برنامه توسط بانک کشاورزی و با استفاده از پلتفرم پالیز و سامانه بازارگاه این بانک اجرا خواهد شد. بر اساس این طرح، در سامانه بازارگاه بانک کشاورزی صرفاً دامدار، مرغدار و سایر کنشگران زنجیره تأمین مواد غذایی فعالیت خواهند داشت و ضمن رعایت بهداشت اعتباری، حداکثر سهولت و حداقل هزینه برای تأمین ارز و خریدوفروش نهاده پیش‌بینی شده است. پس از مراجعه دامدار یا مرغدار به شعب بانک کشاورزی در سراسر کشور و انجام فرایند اعتبارسنجی در کوتاه‌ترین زمان ممکن، ضمانت‌نامه‌ای به مبلغ موردنیاز برای متقاضی صادر نشده و هیچ مبلغی نیز به‌عنوان آورده نقدی از گیرنده ضمانت‌نامه دریافت نخواهد شد. پس از صدور ضمانت‌نامه، کیف پول متقاضی به میزان مبلغ موردنظر شارژ شده و با انتقال این اعتبار به سامانه بازارگاه، متقاضی صرفاً مجاز به خرید نهاده از این سامانه خواهد بود. همچنین با موافقت بانک مرکزی، واردکننده نهاده با تعهد بانک کشاورزی قادر خواهد بود معادل اعتبار دریافت‌شده از متقاضیان خرید نهاده در سامانه بازارگاه، ارز موردنیاز را دریافت و اقدام به واردات نهاده کند. در نهایت، مرغدار یا دامدار طی ۹۰ روز بعد از دریافت اعتبار از بانک و خرید نهاده از سامانه بازارگاه باید نسبت به تسویه بدهی با بانک اقدام کند و بلافاصله پس از وصول این بدهی، کیف پول مشتری مجدداً شارژ خواهد شد.

«تولیدکنندگان:

دولت با بخش خصوصی صحبت کند

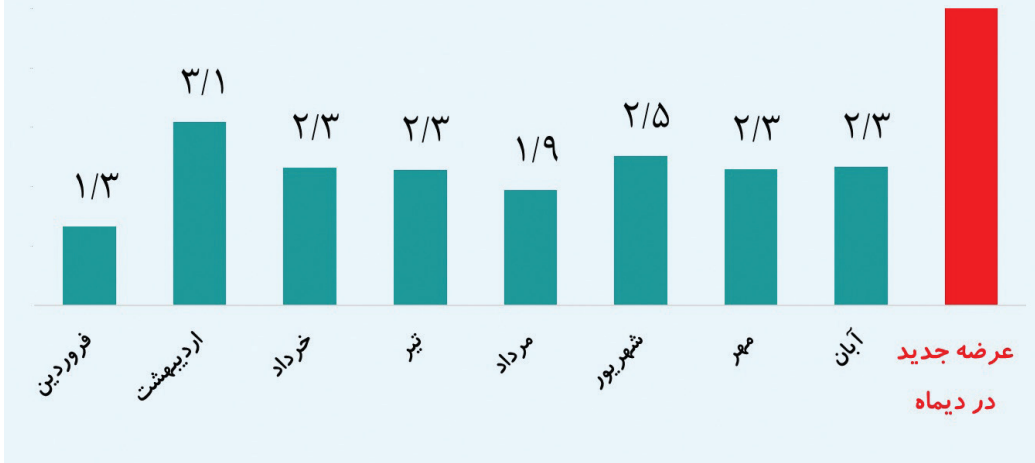
رضا مبصری، دبیر انجمن تولیدکنندگان زنجیره گوشت مرغ کشور در گفت‌وگو با «فرهیختگان» در خصوص الزامات و تمهیدات لازم برای اجرای سیاست ارزی جدید و تأثیر آن بر بخش نهاده‌های دامی و واردات آن بیان داشت:

«به‌عنوان انجمن تولیدکنندگان مرغ با برداشت ارز ترجیحی کاملاً موافقیم. سیاست ارزی قبلی موانع زیادی را برای ما ایجاد کرده بود و حذف آن باید زودتر از این اجرا می‌شد؛ اما اجرای سیاست ارزی جدید باید با یک‌سری تمهیدات اولیه اجرا می‌شد که هنوز آن تمهیدات به‌طور کامل اجرایی نشده‌اند. در روزی که قرار شد سیاست ارزی جدید اجرا شود، می‌بایست برای تأمین سرمایه در گردش تولیدکننده دام و طیور فکری می‌شد و دولت به این سؤال پاسخ می‌داد که با افزایش چهاربرابری نیاز به سرمایه در گردش، وضعیت تولیدکننده‌دام و طیور چه خواهد شد؟ در همان روزی که ارز ترجیحی حذف شد باید مشخص می‌شد قرار است فقط گران‌سازی شود یا سیاست آزادسازی انجام شود. این دو اتفاق با هم بسیار متفاوتند، درحالی‌که سیاست گران‌سازی یک رهاسازی بدون‌فکر است، در سیاست آزادسازی دولت باید برای تولید، فکر و تمهیدات داشته باشد. پس از تأمین سرمایه در گردش، دومین موضوعی که در سیاست آزادسازی اخیر دولت باید برای آن فکر می‌شد، تعیین تکلیف مکانیسم مطالبات قبلی تولیدکنندگان استست که مرغ را تحویل داده؛ اما نهاده‌های دولتی را دریافت نکرده‌اند. متأسفانه هیچ‌کدام اینها تعیین تکلیف نشده‌اند، همچنین برای واردکنندگان باید تعیین تکلیف می‌شد کالاهایی را که اعتباری وارد کرده‌اند و به بازار آورده‌اند، منابع ارز ۲۸۵۰۰ تومانی آن را چگونه دریافت خواهند کرد و دولت چگونه با آنها تسویه می‌کند؟ ما با برداشته‌شدن ارز موافقیم، با عدم مداخله دولت در سیاست‌های آتی موافقیم، با دادن کالابرگ صددرصد موافقیم؛ چراکه حمایت از مصصرف‌کننده علاوه بر افزایش قدرت خرید آنها، به بهبود تقاضای کالاهای تولیدی ما نیز منجر می‌شود. این یک سیاست کارآمد و درست برای حمایت از بخش مصرف و تولید است؛ اما صحبت ما این است که از طرف دیگر، نباید تولیدکننده و واردکننده معلق بمانند. وقتی دولت سیاست آزادسازی انجام می‌دهد باید همه ابعاد آن را در نظر بگیرد و برنامه‌ریزی کند. گرچه دولت سیاست‌هایی را در قالب تأمین ۷۰ همتی تسهیلات در گردش برای تولیدکنندگان در نظر گرفته؛ اما این سیاست‌ها خیلی روشن نیست و باید دولت در این موارد شفاف‌سازی کند. پس اگر دولت این موارد را شفاف و تعیین تکلیف کند، تصور ما این استست که تولید دام و طیور در سیاست جدید بهتر خواهد شد. ما هدفمان این نیست که دولت همین‌الان با ما تسویه کند، بلکه تقاضای ما این است که دولت این موارد را تعیین تکلیف کند؛ مثلاً بگوید ارز شما را ۴ ماه بعد یا ۶ ماه بعد می‌دهم، حتماً وضعیت بهتر می‌شود.»

حمید فاضلی، فعال حوزه صنعت دام و طیور نیز در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید: «وضعیت عرضه نهاده‌های دامی در این یک هفته بسیار بهتر از قبل شده؛ اما تداوم این روند رو به بهبودی نیازمند توجه دولت به موضوع تأمین سرمایه در گردش تولیدکنندگان مرغ و گوشت است.» به گفته وی در بین اقلام نهاده‌های دامی، ذرت وضعیت بسیار بهتری دارد. جو دامی نیز در شرایط بهتری نسبت به قبل قرار دارد. باین‌حال، تأمین و عرضه سویا هنوز

مقایسه عرضه جدید کالاهای اساسی با کل واردات ماهانه

طی ۸ ماه نخست (میلیون تن)

به وضعیت نرمال و عادی نرسیده است. به گفته فاضلی دلیل این اتفاق آن است که واردات سویا عمدتاً از آمریکای جنوبی انجام می‌شود زمان تحویل و بارگیری و ورود آن به کشور با تأخیر صورت می‌گیرد؛ اما ذرت و جو دامی چون عمدتاً از مبادی شمالی و روسیه تأمین می‌شود، زمان ثبت سفارش تا واردات آنها بسیار کمتر از سویاست. به همین دلیل، در حال حاضر به دلیل عرضه قابل‌توجه ذرت و جو، قیمت ذرت حتی از آن قیمتی که وزارت جهاد کشاورزی در روزهای اول آزادسازی اعلام کرده بود نیز ارزان‌تر شده است. اما این موضوع در مورد سویا صادق نمی‌کند. البته با اقداماتی که دولت انجام داده احتمالاً باید شاهد بهبود وضعیت تأمین و توزیع سویا در هفته‌های آتی نیز باشیم.

«لزوم پیش‌بینی‌پذیری اقدام دولت برای بخش خصوصی

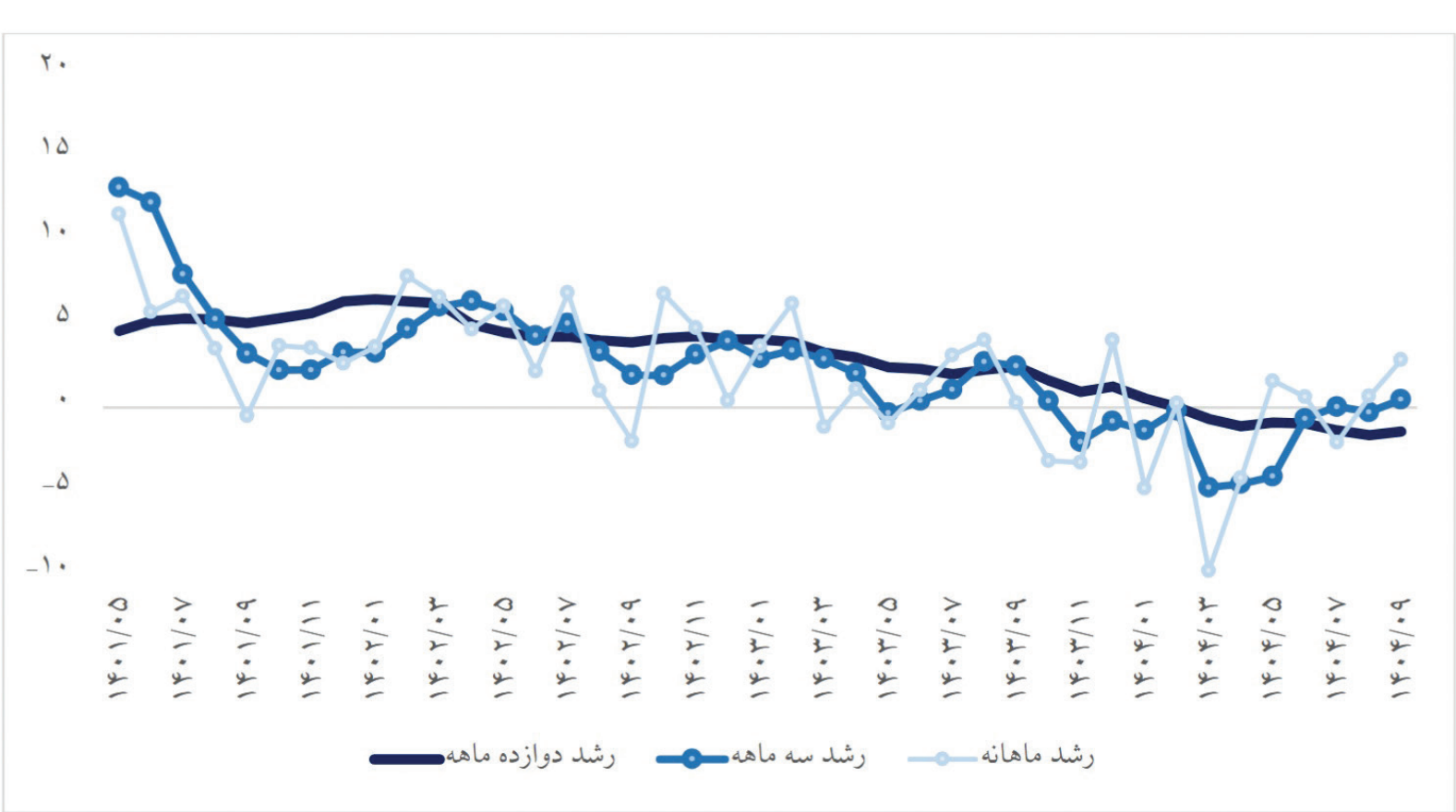
رصد بازار کالاهای اساسی و گفت‌وگو با تولیدکنندگان این کالاها نشان می‌دهد در موضوع تغییر سیاست حمایتی، حذف ارز ترجیحی و یکسان‌سازی نرخ ارز، این اقدامات در ابتدا با چندین خلأ بزرگ روبه‌رو بوده‌اند که به نظر می‌رسد در حال حاضر برخی از آنها مرتفع شده و آرامش در حال بازگشت به بازار است. نمونه قابل‌تأمل آن، کمبود شدید روغن در هفته اول اجرای طرح است. مشخص نیست این کمبود در روزهای ابتدایی اجرای سیاست حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی به دلیل احتکار واحدهای صنفی و بازیگران بزرگ بازار و خرید قابل‌توجه خانوارها بوده یا اینکه این کمبود در نتیجه دپوی بخشی از کالاهای برای تغییر قیمت‌ها و برچسب‌گذاری با نرخ‌های جدید رخ داده است. گرچه رصد بازار نشان می‌دهد در دو روز گذشته عرضه روغن بسیار قابل‌توجه بوده و اغلب واحدهای صنفی در قفسه خود موجودی روغن داشته‌اند؛ اما همچنان این سؤال وجود دارد که چرا دولت در ابتدا تمهیدات لازم برای جلوگیری از طولانی شدن روند کمبود روغن در بازار نداشتته است. این سؤال زمانی جدی‌تر می‌شود که بدانیم بخش اجرایی و مدیران میانی کشور دقیقاً همان‌هایی هستند که در زمان اجرای سیاست حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در اردیبهشت سال ۱۴۰۱ نیز مسئولیت داشته‌اند یا از روند بازار پس از اجرای سیاست اطلاع داشته‌اند.

درهرحال، با توضیحاتی که فعالان اقتصادی در بخش دام و طیور نیز دادند، اکنون دولت برای تأمین سرمایه در گردش تولیدکنندگان این صنعت، تعیین تکلیف مطالبات ارزی واردکنندگان نهاده‌ها و کالاهای اساسی و همچنین مطالبات تولیدکنندگان در بخش تأمین نهاده نیز باید تمهیدات ویژه‌ای بیندیشد. درمجموع، آنچه خواسته بخش خصوصی است، این است که تداوم سیاست ارزی جدید دولت باید با پیش‌بینی‌پذیری این سیاست‌ها برای بخش خصوصی همراه شود، همچنین گفت‌وگوی دولت با بخش خصوصی برای پیشبرد قدم‌به‌قدم این سیاست‌ها ضروری است.

رشد ۳ درصدی شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی در آذرماه

داشتند، تنها صنایع خودروسازی، دارویی و لاستیک و پلاستیک در این دوره رشد مثبت تولید داشتند. در بین شرکت‌ها، رشد شرکت‌های کوچک‌تر کمتر و ایسته به واردات و تولیدکننده‌های کالاهای واسطه از سایر شرکت‌ها بیشتر بوده است.

روند رشد ماهانه، سه‌ماهه، و ۱۲ ماهه شاخص تولید صنعتی بورسی نسبت به مدت مشابه سال قبل (درصد)

پژوهشکده پولی و بانکی بازاریابی پژوهشی بانک مرکزی ایران به‌صورت ماهانه گزارش تولید صنعتی شرکت‌های بورسی را منتشر می‌کند. جدیدترین گزارش این نهاد پژوهشی روز گذشته برای عملکرد آذرماه شرکت‌های بورسی منتشر شد.

اهمیت این گزارش این است که شرکت‌های صنعتی ثبت‌شده در بازارهای بورس اوراق بهادار و فرابورس ایران حدود ۴۲ درصد از ارزش محصول کارگاه‌های بزرگ صنعتی (بالتر از ۱۰۰ نفر کارکن) را در اختیار دارند. با توجه به انتشار منظم ماهانه عملکرد تولید و فروش این شرکت‌ها، می‌توان با اتکای به این داده‌ها، برآورد قابل‌قبولی از عملکرد بخش صنعت کشور ارائه داد و تغییرات این بخش را رصد کرد. بررسی‌ها نشان می‌دهند شاخص مستخرج از داده‌های این شرکت‌ها هم‌راستا با شاخص تولید صنعتی کل کشور است؛ لذا این شاخص در زمانی که شاخص‌های رسمی کل کشور با تأخیر منتشر می‌شوند و تاوتر فصلی دارند، می‌تواند جایگزین خوبی برای آنها باشد و وضعیت تغییرات ماهانه صنعت را نشان دهد. شاخص تولید صنعتی در این گزارش بر اساس سال پایه ۱۴۰۰ ارائه و از روش‌های مختلفی برای شاخص‌سازی و خارج‌کردن اثر قیمتی استفاده شده است. بر اساس گزارش پژوهشکده پولی و بانکی، نمودار روند رشد ماهانه، سه‌ماهه و ۱۲ ماهه شاخص تولید صنعتی شرکت‌های بورسی را نشان می‌دهد رشد شاخص تولید صنعتی که در نیمه اول سال ۱۴۰۲ روند صعودی ملامتی داشت، در نیمه دوم سال روند نزولی پیدا کرد و از بالای ۶ درصد در تیر به زیر ۲ درصد در دی رسید؛ به‌طوری‌که رشد متوسط در نیمه اول ۱۴۰۲ بالای ۵ درصد بوده که در نیمه دوم همین سال به حدود ۳ درصد کاهش داشته است. در نیمه اول ۱۴۰۳، متوسط رشد تولید صنعتی حدود ۱/۶ درصد بوده و در نیمه دوم سال ۱۴۰۳ این رشد به ۰/۸ درصد کاهش پیدا کرده است. در بهار ۱۴۰۳، رشد شاخص تولید صنعتی وارد محدوده منفی شده و به منفی ۴/۸ درصد رسیده است. در ماه‌های تابستان، روند رشد شاخص تولید صعودی بوده، ولی در نهایت رشد تابستان ۱۴۰۴ کم‌اکان در محدوده منفی نزدیک به صفر (دقیقاً منفی ۰/۶ درصد) باقی ماند. در اولین ماه پاییز، رشد شاخص تولید صنعتی بعد از دوماه رشد مثبت، منفی شد و به منفی ۲/۱ درصد رسید؛ اما در آبان مجدداً رشد شاخص تولید مثبت شد و

مدیرمسئول:

محمدامین ایمانجان‌ی

قائم‌مقام مدیرمسئول:

مسعود فروغی

سرمدیر:

محمد زعم‌زاده

تلفن و فکس:

۶۲۹۹۹۴۹۵ (۰۲۱)

کدپستی:

۱۱۳۵۶۳۳۸۱۶

چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

خیابان حافظ،پایین‌تر از جمهوری

روی‌موی ساختمان‌بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم

